

Jan Amos KOMENSKÝ, *Labyrint světa a ráj srdce*, Praha: Práh 2019, 286 s.

Nejslavnější dílo staršího českého písemnictví, označené již Františkem Palackým za „klenot české literatury“, napsané roku 1623 v Brandýse nad Orlicí (ještě s názvem *Labyrint světa a luthauz srdce*) a vydané tiskem prvně 1631 v saském exilu (patrně v Pirně, nynější název autor použil až pro druhé vydání 1663 v Amsterdamu), dosáhlo skvostným vydání v roce 2019 šedesáté české edice. A to nepočítám 39 cizojazyčných vydání ve 20 překladech (k roku 2018).

Vydání poslední, vlastně jubilejní i s ohledem na 350. výročí úmrtí Jana Amose Komenského, je ovšem zcela mimořádným počinem nakladatelství Práh Martina Vopěnky, a to nejen velkým formátem (37 x 30 cm), ale především originálními ilustracemi grafika a básníka Miroslava Huptycha, vytvořenými pro toto vydání technikou digitální koláže, přičemž výtvarný doprovod kongeniálně koresponduje s obsahem kapitol *Labyrintu*. Huptych opatřil text 54 dvoustránkovými barevnými obrazy. Autorovy koláže citlivě Komenského text spíše doprovázejí, než „doslovně“ ilustrují. V duchu Komenského úvodních slov, že se jedná o „světlé vymalování“ světa, proto působí Huptychovy koláže jako podmanivé vizuální převyprávění Komenského obrazů. Poutnikovo strastiplné putování, doprovázené marným hledáním pravdy a postupným vystřízlivěním a zklamáním, dosahuje touto výtvarnou podobou ještě větší naléhavosti. Nelze opomenout ani vydařenou grafickou a tiskovou úpravu Pavla Růta. Zcela po právu bylo toto velkolepé vydání oceněno letos cenou Litera magnesia za nakladatelský čin roku 2019.

Bylo by jistě možné vznést výhrady k modernizaci Komenského originálu z roku 1623. Jazyková úprava Lukáše Makovičky (občas spíše překlad do češtiny 21. století) mnohé znalce Komenského díla zarazí, neboť se poněkud ztrácí Komenského jazyková hravost a obraznost. Ale budiž, vždyť se jedná o vydání, které by mělo současnému čtenářskému publiku zpřístupnit dílo, jež neztrácí svojí kritičností a nadhledem nic na aktuálnosti, ba naopak odhaluje a zvýrazňuje bohužel věčně aktuální klam a šalbu politiků a ideologických manipulátorů.

Dílo není prezentováno jako vědecká edice s poznámkami a vysvětlivkami v textu, což do jisté míry nahrazuje předmluva k této edici s informativním komentářem. Náklad edice není uveden, čtyřciferná cena asi odbyt neusnadní. Kromě toho vyšlo i sto výtisků v kožené vazbě a v dřevěné kazetě. V každém případě, nejnovější vydání *Labyrintu světa* představuje jedinečnou bibliofilii, která by neměla být jen reprezentativní ozdobou knihovny, ale i dílem používaným k potěše unavené duše i jako inspirace k překonávání všedních starostí.

Jan Kumpera